

„Štajerc“ izhaja vsaki
pešek datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo; za celo leto
3 kron, za pol in četrt
leta razmerno; za Ogr-
sko 4 K 50 vin. za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron; za
drugo inozemstvo se
računi naročnino z ozi-
rom na visokost pošt-
nine. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. se prodajajo po 6 v.
Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
stopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 80, za
1/2 strani K 40, za 1/4
strani K 20, za 1/8
strani K 10, za 1/16
strani K 5, za 1/32
strani K 250, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 23.

V Ptuj v nedeljo dne 9. junija 1912.

XIII. letnik.

Bič . . .

Bilo je že pred nekaj leti, ko se je komaj
porojeni „Štajerc“ šele pričel razvijati, ko je
divja gonja prijateljev teme šele zaprčela, ko je
ljudstvo prestrašeno gledalo na boj, ki je hi-
poma z vso besnostjo nastopal . . . bilo je v
prvih časih našega gibanja, ko so se začele
prvič oistre a opravičene besede proti hinavskemu
in izkoriščevalnemu prvaštvu . . .

Lepi časi so to bili, ko so vrgli naši možje
pogumno vprašanje med široke sloje slovenskega
ljudstva: — ali je res, da je in mora biti
vogo ljudstvo le molzna krava v roki brezvest-
nega, z debelimi lažmi napitanega in z done-
nimi frazami ovenčanega „narodnjaštva“? . . .
Kako so naši nasprotniki takrat zacvilili, kako
so se potuhili pod — bičem našega
„Štajerca“, ki je pričel z robato kmetisko
besedo resnično oznanjevati! Ej, kako so kričali
naš temni sovražniki, kakor nočno ptičje, ki
bdi prestrašeno pred prvim jutranjim žarkom
čistega solca . . .

„Takrat, v teh lepih časih komaj začetega
polnega našega boja, povedal nam je sloven-
ski pirosti kmet odkrito, v njegovem poštenem
srca porojeno besedo: „Štajerc“, ti si
bič, ti si bič za nasprotnike ljudstva, ti si
bič za izsesalce in pijavke, ti si bič za vse
tiste, ki hočejo z lepimi besedami nadomestiti
trpljenje poštenega dela in z lepimi pesni pri-
kriti kile lakote, — „Štajerc“, ti si bič
za sovražnike ljudstva . . .

Tako približno nam je pisal takrat kmet,
navadni kmet, slovenski kmet, ki je ob plugu
sirel in resnično kakor Boga spoštoval!

Mi pa smo sprejeli ta naslov z veseljem.
Kar pride iz nepokvarjene ljudske duše, iz res-
nične ljudske duše, je resnično in jasno. Ej,
„Štajerc“ je bič, — za tiste, ki že skozi
desetletja „rešujejo“ slovensko ljudstvo in ki
poročajo v kljub temu vedno večjo revščino
tega ljudstva! „Štajerc“ je bič za farizeje, ki
vedno kričijo, da je „vera v nevarnosti“, med-
tem ko sami na temeljne nauke te vere plju-
jejo, — ki prepevajo dan in noč vseslovenske
pesni, medtem ko je njih pogled edino na last-
ni žep obrnjen . . . „Štajerc“ je bič za vse
tiste, ki zidajo na neizobrazbo vbolega ljudstva
in ki hočejo s par besedi spremeniti „belo“ v
„rmo“, izsesati zadnje kapljice krvi iz žile ljud-
stva . . . Res je, res, — „Štajerc“ je
bič, — a ta bič je bil in je še danes po-
treben!!! Kajti ljudstvo ni in ne sme biti
le igrača, ljudstvo ni le orodje v roki posamez-
nikov, — ljudstvo je božje stvar-
stvo in kdor ubija ljudstvo, ta se zoperstavlja
božanski volji! . . . „Štajerc“ je bič, ki
odganja pijavke in vampirje od
ljudstva, ki šviga okoli ušes tistih, kateri si
brez vsake pravice domišljajo, da so poklicani
voditelji ljudstva, — „Štajerc“ je orodje, s ka-
terim se vsi stanovi našega ljudstva branijo
krivici . . .

V zadnjem času divja zopet posebno huda
gonja proti „Štajercu.“ Vse, „kar leze in gre“
v slovenski politiki, vse se zaletava po maniri

brenceljev in komarjev v naš list in v našo
stranko. Pri temu je le eno smešno: naši na-
sprotniki vedno trdijo, da je „Štajerc“ le „gla-
silo šnopsarjev“, da ga nikdo ne čita, nego
Straschill-Hutterjevi gostje, da je „brez vsacega
pomena“ itd. itd. Za Boga, zakaj pa potem
„Štajerca“ na miru ne pustite, velepomembni
naši nasprotniki?! Kar je „brez pomena“, to
se pusti vendar pri miru . . . A prvaški gospo-
dje si zamanj sami trosijo pesek v oči, —
„Štajerc“ je tukaj, „Štajerca“ se mora vpo-
števati, — „Štajerc“ je bič in ta naslov naj
resnice in zato se ne boji prav nobenih
groženj. Napredni „štajercijanski
bič se ne boji prvaške slame . . .

Torej — „Štajerc“ je bič in ta naslov naj
mu ostane. A „Štajerc“ ne podira in uničuje
samo, temveč tudi — zida. „Štajerc“ ima en
jasni program: **vdomačiti hoče zopet razmere,**
v katerih bodejo **Slovenci in Nemci mirno,**
srečno in veselo skupaj živeli!

Tako stoji ta stvar! Bič, ostri bič je naš
„Štajerc“, ali koristni delavec je tudi! Prišli
bodejo časi, ko se bode pridno delo „Štajerca“
bolj spoštovalo nego doslej. Kajti — mi gre-
mo naprej!

Zobna kréma
KALODONT
Ustna voda 40

Madžaronska pod vlado železne roke.

V zadnjem času so postale razmere v ogr-
ski politiki zopet zanimivejše; pa ne samo zato,
ker so zadobile naravnost betijarske oblike,
marveč tudi radi tega, ker se čuti posledice te
ogrške politike tudi v tostranski državni polo-
vici. Gré se, kakor znano, za novo vojno
preosnovno, ki bi glede armade mnogo spre-
menila in ki mora biti v ogrski kakor v av-
strijski državni zbornici sprejeta. Doslej se ni
vladi posrečilo te vojne preosnove pod streho
spraviti. Vsled tega tudi še letos nismo imeli
vojaških naborov. V ogrski državni zbornici so
se protivladni poslanci — znana Košutova in
Juštova klika — združili, da preprečijo z vsemi
sredstvi sprejetje te postave. Dalje časa sem že
so delali obstrukcijo. Naposled, ko so se vsa
pogajanja izjalovila, ko so delavci priredili splošni
štrajk in je tekla ljudska kri na tlaku v Bu-
dimpešti, postavila se je vlada na stališče abso-
lutne sile. Pomagač ji je bil pri temu najbrutal-
nejši madžarski politik, znani Tisza, ki je
kot državnozbornski predsednik ednostavno zada-
vil postavo in ustavo in kakor srednjeveški
satrap s smehom pljunil na tisto, kar so doslej
imenovali „ustavno zajamčeno pravico.“ Gotovo,
komedija v državni zbornici v Budimpešti se je
morala končati. Ali postopanje Tisze bide vsaki
pravici v obraz in mož je na vsak način pri-

mernejši za „šinterja“ ali krvnika, nego za
političnega voditelja.

Tako je bila vojna preosnova sprejeta s
silo in proti postavi . . . V velikanskem viharju
v državni zbornici je Tisza ednostavno poklical
120 mož policajev v dvorano in ti so nesli enega
obstrukcionističnega poslanca za drugim na
cesto. Kakor sitne in nadležne pijance iz pred-
mestnega pajzeljna, tako so metali „ljudske za-
stopnike“ iz državne zbornice . . . In sredi v
tej razburjenosti je vladi pokorna večina spre-
jela vojno preosnovo . . . Budimpešta in cela
dežela pa je pripravljena na krvave boje. Oblast
je proglasila, da bodejo vojaki takoj streljali,
ako bi se pričeli poulični izgredi. Socialisti pri-
pravljajo baje zopet generalni štrajk. Nasilje
rodi protinasilje . . .

Zalostna in osramočena stoji Ogrska danes
pred vso kulturno Evropo. To je dežela tistih
„vitezkih“ Madžarov, ki ne morejo niti pod
najdragocenejšo uniformo zakriti avarskega po-
koljenja. In pred temi Madžari se je toliko časa
vse klanjalo! Ti Madžari so leta in leta izko-
riščali avstrijske davkoplačevalce in postali na
naših ramenih veliki! Čas je, res je čas, da se
pomede Ogrsko od madžaronskih smeti. Ali po-
metati se ne sme s policijsko sabljo, marveč
edino — s splošno volilno pravico. Ljudstvo,
kmet, delavec, obrtnik, morajo napraviti red.
Ti morajo pognati azijske satrape, ki plešejo
po ljudskih pravicah svoj besni „čardaš“ . . .

Dopisi.

Iz Ptujске okolice. V „Slovenskem Gospo-
darju“ se bere v dopisu od Vurberga, da je
tamkaj poslanec Brenčič o svojem „delovanju“
v državnem zboru govoril. A ničesar ni in tudi
ni mogel povedati, kaj je storil in kaj je že dose-
gel; kjer do sedaj je „delal“ le za svojega brata
in to je že zastarano. Vurberčani so Brenčiču
pa odobrvali, namesto da bi ga vprašali in od
njega zahtevali odgovor, naj jim očitno in resno
dokaže, kaj je storil in kaj dosegel. Pomilo-
vanja vredni so tedaj tisti, ki so se dali tako
lepo nafarihati od njega. Le med svojimi „backi“
se zna Brenčič hrabiti, ali v državnem zboru pa
je nezmožen in ne upa ust odpreti. Najlepše bi bilo
za Brenčiča, da bi se on le zato volilecema za-
hvaljeval, da so njemu tako lepi prislužek dali,
naj jim to resnično razloži, da ima vsaki dan,
ali je lepo ali slabo vreme in, ali je v Spuhlju
ali v Ptujlu ali pa na Dunaju, po 20 K plače!
Pa zakaj? in kdo to plačuje? To je veliko vpra-
šanje in tega Brenčič tudi povedal ne bode, kjer
bi se ljudi spametovali. A prišel bode čas, ko
bode i Brenčičevi slavi odklenkalo!

Sv. Vid niže Ptuj. Popotnik sem poročal
že zadnjič o raznih pogovorih. Dotična gostilna
se mi je dopadla; šel sem zopet tja, našel zopet
več mož in slišal marsikaj novega. Najprve sem
čul, da je bil rekurz, ki so ga vložili žup-
nik, pater Peter Schiöfnigg, kmet
Kosel in šolevodja Hauptmann, od bit.
To je bilo tudi pričakovati, kajti pri volitvi se
se ni zgodila nobena napaka. G. Schosteritsch
je volitev vodil in on že vé, kaj je postavno.
Načelnik je g. Franc Verdenik, njegov namest-